

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre . . . 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető
küldemények a szerkesztő-
nek, anyagiak a laptulaj-
donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többzori hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.

A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvnyom-
dáiban és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Könnyítés a tanulókon.

Középiskoláinkban a követelmények az utóbbi pár év alatt föltötte megszorítottak. Innen van, hogy közepebbi vagy még annál is gyengébb tehetségű ifjú megfeszített iparkodás mellett is alig képes megírni a mértéket. Dacára ennek, a közönség egyre tödul a gimnáziumok felé és nem szűnik meg odacsodítani fiait, míg csak jogában áll neki az osztályismétlés. A tanügyi hatóságok ezen egészségtelen versengést tapasztalván, meg akarják könnyíteni az iskolaváltoztatást mindazoknak, akik időközben meggyőződtek arról, hogy a tudományos középiskola nem nekik való.

És ezek igen nagy számmal vannak, tehát nagy is lehet az a kör, melyet a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszternek folyó évi május 12-én 6364. szám alatt kiadott körrendelete érdekel. Ezen rendelet megkönnyíti igyekszik a középiskolából a polgári iskolába való átlépést és határozottan a gyengébb tanulók érdekében van kiadva. Az engedély lényege abban áll, hogy aki gimnáziumban a latin és görög, realiskolában a francia nyelvből elégtelen osztályzatot kapott, de a többi tantárgyból nem bukott meg, az minden akadály nélkül átléphet a következő polgári osztályba. Sőt még azt is megengedi a rendelet, hogy aki a fentebb elzárított tárgyakon kívül még egy vagy két tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, szintén felvehető a polgári iskola következő osztályába, ha ezen tárgyakból sikeresen leteszi a félévi vizsgálatot, vagyis igazolja azt, hogy azon tárgyaknak sikeres továbbtanulására nézve a polgári iskolai tantervben foglalt előfeltételeknek megfelel.

Igy tehát aki például a gimnázium ötödik osztályában megbukik a latin, görög, magyar nyelvből és történelemből, az még mindig átléphet a polgári iskola hatodik osztályába, ha az illető polgári iskola tanítói kara előtt a beszámítás alá eső két tárgyból, vagyis a magyarból és történelemből leteszi a félévi vizsgálatot.

Sőt még azokról a középiskolai tanulókról is van gondoskodva, akik az osztályt eredménytelenül ismételték és emellett tovább a középiskolába föl nem vehetők; mert amennyiben nem buktak kettőnél több tárgyból, igényük van a polgári iskolai javító vizsgálatra.

Tetézi az engedélyt az, hogy ezen javító vizsgálatok teljesen díjmentesek és azon osztálytanító előtt teendők, melybe az illető felvételt kíván.

A vizsgálati engedélyt, rendszeresen beírt magán tanulóknak az iskolaszék, be nem jelentett vagy egy évvel elkésztett tanulóknak a tanfelügyelő, osztályugrással vagy összevonottan teendő magán vizsgálatához a miniszterium adja meg. A nyert engedély alapján a magán vizsgálat bármikor letehető.

Ezen rendeletnek határozott tendenciája egyrészt a nehéz fejjű gyermekekkel megvert szülők gondján könnyíteni, másrészt a tudományos pályára előkészítő iskolákat megszabadítani azon nehéz tehertől, melyet a nem odaváló elemek eddig képeztek.

A többi tudnivalók kitérnek a rendelet melles intézkedéseiből. Minél könnyebb tájékoztatás végett a rendeletet, a mint az a hivatalos lap május 29-iki számában megjelent, szövege szerint közöljük.

I. Az 1879. évi szeptember hó 12-én 25,409. sz. a. kelt rendelettel a polgári iskolák számára kiadott tanterv bevezetését szolgáló „szükséges tudnivalók” 4. pontja a középiskolából a polgári iskolába való átlépést eléggé részletesen meg nem határozván, az e részben tapasztalható ingadozás megszüntetése és egyöntetű eljárás életbeléptetése céljából a következőket rendeltem:

1. A középiskolából a polgári iskolába átlépni kívánó tanuló fel lehet venni a) elsőrendű bizonyítványa alapján; b) másodrendű bizonyítványa alapján, ha az illető a gymnasiumban latin vagy görög nyelvből, realiskolában francia nyelvből kapott elégtelen osztályzatot, de a többi tantárgyból legalább elégséges érdemjegyet van.

Amennyiben azonban a középiskolák és a polgári iskola tantervi között lényeges eltérések vannak, melyek

az átlépés alkalmával figyelmen kívül nem hagyhatók, azért a középiskolából a polgári iskolába átlépő tanuló a polgári iskola megelőző osztályában előforduló azon tantárgyból, melyet a középiskolában nem tanult és mely a polgári iskola későbbi osztályában nem fog pótolni, felvételi vizsgálatra kötelezendő.

Ha a tanuló ezen felvételi vizsgálatnak azonnal való letehetésére nincsen előkészülve, akkor neki előkészítés céljából az évi osztályvizsgálat idejéig terjedő határidő engedélyezhető; osztályvizsgálatra azonban ily tanuló csak a felvételi vizsgálat előzetes letétele után bocsátható.

2. Oly tanuló, ki a középiskolában, az 1. §. b) pontjában említett tantárgyakat leszámítva, egy vagy legfeljebb két tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, szintén felvehető a polgári iskola megfelelő magasabb osztályába, ha az 1. §-ban említett tantervi különbözethez teendő vizsgálaton kívül azon tantárgyakból, melyekből elégtelen osztályzata van, a polgári iskolában a felvételt megelőzőleg sikeres felvételi vizsgálatot tesz.

Ez esetben azonban a felvételi vizsgálatra bocsátáshoz a kir. tanfelügyelő engedélye szükséges.

Ezen vizsgálat a polgári iskola szempontjából ejtve meg, a középiskolában nyert elégtelen érdemjegy javítását nem vonja maga után, miért is a középiskolai bizonyítványra nem a szokásos javító záradék, hanem hátszó lapjára az engedély, a tantárgyak és a felvételi vizsgálat eredményének idézésével csak a felvételi záradék vezetendő rá.

3. Oly tanuló, ki a középiskola valamely osztályát eredménytelenül ismételte s emellett tanulmányait a középiskolában nem folytathatja, a polgári iskolában az ismételt osztályának megfelelő, sőt amennyiben osztályzat tekintetében az 1. §. b) pontja, vagy a 2. §. feltételeinek megfelel, a következő felső osztályba is felvehető.

4. Valamely polgári iskolánál elégtelen osztályzatot nyert tanuló rendszerint csak ezen iskolánál tehet javító vizsgálatot. A javító vizsgálatnak más polgári iskolánál való letehetése csak rendkívüli körülmények között ezen utóbbi iskola fölött álló kir. tanfelügyelő engedélyével történhetik meg és ekkor a bizonyítványra vezetendő javító záradékban az engedély száma és kelte idézendő.

5. Az 1—4. §-ban említett vizsgálatok díjmentesek és azon osztálytanító előtt teendők, melybe a tanuló felvételt kíván. A vizsgálat lefolyásáról jegyzőkönyv vezetendő.

II. Az 1876. évi szeptember hó 2-án 20,311. sz. a. kelt rendelettel a polgári községi iskolaszékek számára kiadott utasítás 65. és az ugyanakkor az állami népoktatási tanintézetek gondnokszáma számára kiadott utasítás 55. §-ában a magántanulók vizsgálatra bocsátására és az általuk fizetendő díjakra nézve foglalt határozatot a polgári iskolákat illetőleg következőképen módosítom és bővíttem ki:

1. Az iskolaszék, illetőleg gondnokság (vagy közvetlen iskolai eljárásság) csak azon magántanulóknak vizsgálatra bocsátására illetékes, kik e minőségben rendszeresen voltak írva és a vizsgálatot a rendes időben teszik le.

2. Olyanoknak, kik valamely polgári vagy megfelelő középiskolai osztály elvégzése után legalább egy év eltelté után a következő magasabb osztályból kívánják magánvizsgálatra bocsátatni, az engedélyt a kir. tanfelügyelő adja meg.

Ugyanez áll azon esetre, ha tanítóképezdét végzett vagy tanítói oklevéllel bíró egyén kíván a polgári iskola VI. osztályából vizsgálatot tenni.

3. Egy vagy több osztály mellőzésével, vagy több osztályból összevonottan teendő magánvizsgálathoz az engedély megadását a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumnak tartom fenn.

4. A 2. és 3. pontban említett esetekben a jelentkező köteles az engedély megnyerése iránt folyamodványát, kellően bélyegve és keresztlevelel, addigi tanulmányairól szóló és a tanulmányok elvégzése óta lefolyt idő alatti foglalkozását feltüntető hiteles bizonyítványokkal felszerelten azon polgári iskola igazgatójánál benyújtani, hol vizsgálatot óhajtatni. Az igazgató e folyamodványt a tanítói testület véleménye kíséretében a kir. tanfelügyelőhöz terjeszti fel. A 3. pont esetében ezen hatóságok a folyamodványt a miniszteriumhoz juttatják.

5. A nyert engedély alapján a magánvizsgálat bármikor, az iskolaszék, illetőleg gondnokság kiküldöttjének vagy az igazgató jelenlétében azon tanító előtt tétetik le, kik az illető osztályban abban az időben tanítanak. A vizsgálat írásbeli és szóbeli és kiterjed minden tantárgyra, mely azon osztály részére a tantervben elő van írva.

A vizsgálat lefolyásáról jegyzőkönyv vezetendő. A bizonyítvány az anyakönyv megfelelő száma alatt állítandó ki és benne azon körülmény, hogy az illető magánvizsgálatot tett, az engedély kelte és számanak idézése mellett megemlítendő.

6. Állami és államilag segélyezett községi polgári iskolákban a beiratási és tandíjon felül egy osztályból teendő magánvizsgálatért 15 ft., osztályösszevonás esetén egy osztály után 15 ft., a többi után 10—10 ft. vizsgálati díj fizetendő. A beiratási és tandíj akárhány osztályból tétessék le egyszerre a vizsgálat, mindig csak egyszer fizetendő.

A bizonyítvány kiállításáért járó díj a beiratási díjban bennefoglaltatik.

A beiratási és tandíj az iskola pénztárát illeti meg.

A vizsgálati díj a vizsgálaton való részvétel arányában a tanítókat illeti, hozzávéve egy részt az igazgató számára. Ha az igazgató egyszersmind vizsgáló, ezért neki külön rész jár.

6. A magánvizsgálati díjakat az igazgató szedi be; azokról névszerinti jegyzéket vezet, melyben elkülönítve mutatja ki az iskolai pénztárba folyó és a vizsgálatot illető díjakat.

Az iskolai pénztárba folyó díjak az említett jegyzék csatolása mellett az iskola számadásában bevételezendők.

7. Tiszán községi, társulati és magán polgári iskolákban a magánvizsgálati díjat és felhasználása módját a közvetlen iskolai hatóság vagy az iskolafentartó határozza meg.

Magán polgári iskola tulajdonosa köteles a díj nagyságát és minden magánvizsgálatot a kir. tanfelügyelőnek előzetesen bejelenteni.

Erről a kir. tanfelügyelőséget oly felhívással értesítem, hogy a felügyelete alá tartozó állami, államilag segélyezett, községi, társulati és magán polgári iskolákat ezen rendelet értelmében való eljárásra utasítsa. — Budapest, 1889. május hó 12-én. G. Csáky, s. k.

Életbiztosítás.

Örömmel konstatáljuk, hogy hazánkban az életbiztosítás üdvös intézménye folyton nagyobb tér hódít a közönségnek, mely tény rendkívüli horderővel bír ugy közgazdasági, mint erkölcsi tekintetben. Mindig halljuk a panaszt, hogy a mi magyar népnél a takarékosági hajlam nincs oly nagy mérvben jelen, mint Nyugat-Európa népeinél. Amde úgy látszik, hogy újabb időben ama szemrehányásra az alap mindinkább megszűnik. Az 1887. évben az Osztrák-Magyar monarchiában 111 millió forintnyi összeg erejéig köttetett életbiztosítások. E tekintélyes szám legjobban mutatja, hogy már nálunk is igen sokan vannak, akik erkölcsi kötelességüknek tekintik családjukról gondoskodni s pontosan félre teszik jövedelmüknek megtakarítható részét. Nagy fontosságot tulajdonítunk annak, hogy a köztársaság nemcsak a takarékpénztárakhoz fordul, hanem az életbiztosítás útján is gyakorolja a takarékoságot. A takarékpénztárból a pénzt a betevő bármikor kiveheti s fordíthatja tetszés szerinti célra; az életbiztosításnál azonban a takarékoság már bizonyos állandósággal és egy előre kitűzött cél érdekében történik. Aki életbiztosítást köt, rendszeresen évekente át pontosan félre teszi a megtakarítandó összeget s ez mutatja, hogy az illetőben a takarékosági hajlam mely gyökeret vert s nem pillanatnyi eltökéltségre, hanem komoly elhatározásnak állhatatos megvalósításáról van szó.

A mennyire örvendetes, hogy népnélünk a takarékoság iránti érzék mindinkább kifejlődik, ép oly őszintén kell azonban bevallanunk, hogy még messze állunk a takarékoság dolgában a nyugateurópai népektől. Franciaországban — melynek lakossága körülbelül annyi, mint monarchiánk — például 1887-ben épen kétszer annyi életbiztosítás kötött, mint monarchiánkban. Fél uton vagyunk tehát még, de népnélünk józan gondolkodása biztos reményt nyújt arra nézve, hogy a takarékoság terén is csakhamar a kulturműveltség sorába tartozunk előre. Talán már most is nagyobb eredményt tudnánk felmutatni, ha nem csak a nép, hanem az illeto tényezők is jobban működne a közre a takarékoság ápolásában.

Jelen sorainkban az életbiztosításról szólván, szükségesnek tartjuk például, hogy eme a takarékoság fejlesztésében egyik legfőbb emeltyűt képező intézmény a köztársasággal alaposan és világosan legyen megismertetve.

Hányan vannak, akik nem kötnek életbiztosítást, mert tájékozatlanok az ügy iránt? Sőt olyanok is vannak, akik ellenségei az életbiztosításnak, mert avatlatlan és illetéktelen egyének magyarázatai után indulva, az életbiztosításról téves fogalommal bírnak. Csak üdvözölhetünk tehát minden olyan törekvést, a mely a köztársaság felvilágosítását célozza az életbiztosítás iránt.

Hazánk első biztosító intézete az „Első magyar általános biztosító társaság” dicséretre méltó buzgóságot fejt ki e tekintetben.

Már több év óta megbízható és szakképzett tisztviselőket küld ki, a kiknek kötelességük a köztársaságot az életbiztosítás céljáról és hasznosságáról felvilágosítani s egyuttal a már biztosított feleket, esetleges kérdézőkódásokra, a választ szakszerűleg megadni.

Nem a ráeröltetés, nem a minden áron való biztosítás célja ezen eljárásnak, hanem az egyszerű tájékoztatás szakavatott egyének részéről. A köztársaság bizalommal fordulhat ezen tisztviselőkhöz, kikről mint egy hatalmas és legjobb hírnévnek örvendő társaság kiküldöttjeitől csak előzékeny és helyes utbaigazítást nyerhet.

Hogy az „Első magyar általános biztosító társaság” intézkedése célszerű és üdvös, legjobban tanúsítja azon körülmény, hogy a köztársaság érdeklődése az életbiztosítási intézmény iránt folyton fokozódik, amit a fentebb idézett szám is igazol.

Az aratási munkálatok rövid időn országsszerte bevégeződnek. Sajnos, hogy több vidéken a gazdaközönségnek az idej természetéhez kötött reménye nem teljesült. Mindazáltal hisszük, hogy a legtöbbször mégis modjában lesz kisebb-nagyobb megtakarított összeget félre tenni, s csak a legmelegebben ajánlhatjuk köztársaságunknak az életbiztosítás igénybe vételét. Csekély befizetett összeg.

ért halálesetben a biztosító-társaság tőkét fizet, mely a hátramaradottakat megmenti a gondtól. Alkalmat nyújt, hogy gyermekeinknek kihazasítási összeget gyűjthessünk s öreg napjainkra biztos életjáradékban részesteljünk. Szóval a legkülönbözőbb kívánalmakat elégíti ki az életbiztosítás.

Az „Első magyar általános biztosító-társaság“ tisztviselői ez évben is befogják az országot utazni s bizonyára ez alkalommal is mindenütt a közönség bizalmával fognak találkozni. Egy oly társaság képviseletében jelennek meg, mely több mint 30 évi működése által fényesen bebizonyította, hogy a közönség érdekét mindig szem előtt tartja s óriási tartalékaival teljes biztosítékot nyújt arra nézve, hogy az elvállalt kötelezettségeknek minden időben megtud felelni.

Hirek.

Személyi hír. Haynald Lajos biboros érsek ömentiaja a múlt héten teljesen felgyógyulva tért haza Aussehből, hol néhány hetet töltött.

Személyi hír. Schmausz Endre alispán úr önagysága, néhány heti távolléte után f. évi augusztus 26-án a délelőtti vonattal hazakerkezett.

Áthelyezés. Szeibold Károly kir. segéd mérnök, Nagy-Károlyról Zomborba a kir. építészeti hivatalhoz hasonló minőségben áthelyeztetett.

Ünnepély. Palánkán e hó 17-én este, azaz Öfel-sége apostoli királyunk születésnapjának előestéjén az egész város ki volt világítva; 18 óráig reggel 8 órakor a r. k., 9 órakor az izraelita, 9¹/₂ órakor az evangélikus és 10 órakor a szerb templomban volt hála istentisztelet; az izraelita templomban az istentisztelet bevezetővel az „osztrák himnusz“ magyar szöveggel énekelték, s az evangélikus pap pedig mindent magyarul végzett. Este pedig a kaszinó helyiségében táncmulatság volt, a melyet a tanuló ifjúság rendezett, „táncversenyyel“ egybekapcsolva.

Kitüntetett iparos. Megyénkbeli Szalay István zentai lakos, szücs iparos, iparmunkájáért a párisi világtárláson a másodosztályú érdemjellel tüntetett ki.

Szt. István király napja. Palánkán e hó 19-én este az ünnepély előestéjén ismét kivilágítva volt az egész város s az önkéntes tűzoltó-egylet zenekara, fáklyás menetel bejárta az összes utcákat, s fújta a takarodót; 20-án azaz sz. István király napján a róm. kath. templomban d. e. 10 órakor kezdődött az ünnepélyesség magyar hitszónoklattal, amelyet Winkler helybeli káplán mondott el, amely hitszónoklat minden hallgatót meglepett, a hitszónoklatot nagy mise követte, a melyet a helybeli plébános fényes segédlettel végzett. Az egész mise alatt, a helybeli dalárdának egy része, a tanítói kar, és néhány hölgy közreműködésével magyarul énekelték, s mondhatjuk hogy bármely magyar községnek is diszere válnék ha sz. István király napját így ünnepelnék meg templomukban. A szülő énekeket Sennig Károlyné ó. n. oly kitünően énekelte, hogy annyit csak egy operaházi énekesnőtől váhattunk volna. A kántor urnak azonban mégis megsugjuk, hogy az ilyen ünnepélyek alkalmával, jó lesz ha az énekbe belekon-tárkodó fiukat elhallgattatja, mert volt ott valaki, — aki-ről nem tudjuk hogy szándékosan-e vagy tudatlanság-ból e — aki zavarta az énekeseket.

Hitterjesztő. Főtsz. Úrge Ignác Zomborban f. hó 24-én a városháza nagytermében tartott érdekes felolvasást a chinaiakról; melyet igen szép számú közön-ség teljes melegeggedéssel hallgatott végig. A felolvasás 55 frtot jövedelmezett. Folyó hó 25-én pedig d. e. 1/2 10 és d. u. 3 órakor a r. kath. templomban tartott igen szép szent beszédek.

Választás. Székesfehérvárott a f. hó 20—22-én tartott országos tűzoltó szövetség nagygyűlésén megyénk-ből dr. Kék Lajos az apatini önk. tűzoltó-egylet főpa-rancsnoka 73 szavattal igazgató választmányi taggá, dr. Hadzsy János a topolyai önk. tűzoltó egylet főparancs-pedig póttaggá választották.

Tanítók gyűlése. A kulai esperesi kerület r. kath. felekezeti tanítói f. hó 22-én tartották meg 1889. évi rendes gyűléseit Kuevárán. A féltízkor tartott ünne-pélyes „Veni Sancte“ és szentmise után az összes egybe-gyűlt tanítók a r. kath. iskola tantermébe vonultak, a hol is Martin József esperes, mint elnök megnyitván a gyűlést, üdvözlő a jelenlévőket, kik között a helybeli más felekezeti lelkészek és községi elöljárók mint ven-degek szintén megjelentek. Az elnök igen szépen át-gondolt beszédet tartott. A lelkes eljénekkel fogadott beszéd után a kitűzött tárgysorozatra tértek át. Elnök legelőször is a leköszönés folytán úresedésbe jött jegyzői állás betöltését tárgyalta a gyűlés elé, mely állásra egy-hangulag Léh Jakab filipovai tanító lett megválasztva. Ennek megtörténte után a tárgysorozat legfontosabb pontja, a főgyűlésmegyei főtanácsosság által megfjézésre kitűzött tétel tárgyalása következett. A tétel a követ-kező: Az anyanyelvi oktatás egyik gyakorlati főcélja a fogalmazás tanítása lévén, adassék elő, hogy a tanítás e nemét illetőleg: a) mi a teendő osztályonként? b) az V. és VI. osztályban mely ígyiratokra fektendő a fő-súly? c) mily eljárást kell követni a levélírással való tanításnál? d) különösen mily eljárást kell követni a községi levelezés szerkesztésének tanításánál? A gyűlés által egyhangulag Turnovszky Sándor lett felkérve a tétel megfjézésének fölolvására, akinek szakismerettel össze-állított munkája, különösen a levélírással való tanításról szóló gyakorlati része a gyűlés által elfogadott. Utána Deák Béla olvasta fel helyesen és tárgyismerettel össze-állított megfjézését. Ezek után a gyakorlati föllépések következtek. Fölléptek: Juhász Sándor a számtanból, Léh Pál a nyelvtanból és Eibeck Antal a bibliából. Ezzel a tárgysorozat kimerítettett s a gyűlés befejeztetett. — Mielőtt az egybegyűlték a közös ebédre az e célra kijelölt vendéglőbe mentek volna, az összes jelenlévő ta-nítóság testületileg megjelent a plébánián azon célból, hogy tudomásukra juttot, miszerint Martin József elnök, ki az idén ünnepli 25 éves áldozási jubileumát, ennek em-lekét előzetesen kifejezzék jókívánataikat; a jubilans előtt Turnovszky Sándor rövid, de annál meghatóbb szavakban fejtekte ki a tanítók jókívánatait; a szónok szavait szűnni nem akaró éljenzés követte. Ennek végez-tével az egész társaság a közös ebédre, Will koresmá-jába ment. Az ebéd közben szebbnél-szebb felköszöntök-ben bővelkedtek. —

Beiratások. A helybeli izr. népiskolában a be-iratások az új tanévre szeptember 1-én 8—12-ig az is-kola helyiségeiben fognak eszközölni.

A kereskedelmi muzeum Budapestben, a városi nagy iparszarnoknak ideleges kiállítások szá-mára fenntartott részében, 1889. évi október 1-én méhé-szeti, ideleges sajt, gyümölcs és konyhakerti kiállítást és vásárt rendez. A bejelentés f. évi szeptember 10-ig eszközölni; a bejelentett cikkek pedig legkésőbb f. évi szeptember 25-ig beküldendők. A kiállítók igazolványt nyernek, melynek alapján a vasúti szállítási díj 50%-ának elengedése tarthatnak igényt. A kiállítás, illetve vásár f. évi október 31-ig tart.

Főgymnasiumi értesítés. A zombori állami főgymnasiumban a tanulók fölvétele az 1889—90-ik tanévre augusztus 29—31. napjain történik. Szeptember 1-én Veni Sancte. Az előadások szeptember 2-án kez-dődnek. A beiratások reggel 8 órától 12-ig az igazga-tóság irodában történnek. A javító vizsgálatok ugyanazon napokon d. u. 3 órakor fognak tartatni. Az első osztályba oly fiúk vétetnek föl, kik 9-ik évüket betöltötték és 12 év-nél nem idősebbek és bizonyítvánnyal igazolják elő-készületüket. Beiratásra a tanulók szülőikkel vagy azok helyetteseivel jelenjenek meg s azok, kik első ízben iratkoznak ez intézetbe, hiteles születési bizonyítvánnyal vagy keresztlevéllel. A beiratási díj 3 frt, a tandíj fél-évenként 12 frt, melyet előre kell lefizetni. Minden tanu-ló kivétel nélkül 50 krt fizet az év végén kiadandó szokott „Értesítőnyvre“ és 50 krt az ifjúsági könyvtárra.

Országos vásár. Zomborban f. évi augusztus 25-én tartott országos vásár igen népes volt. A foga-lom azonban a hó, marha és sertés vásárral volt tapasz-talható; míg a kirakodó vásárral annál kevesebb volt a forgalom; a messze vidékekről ide törekedett iparosok nagy része még a fuvarbért sem volt képes kiárulni.

Zongora óra. Felhívjuk a zongora órát venni szándékozókat figyelmét, hogy jutányos havi díjazásért vehetnek zongora órát Szilágyi Béla p. ü. tisztviselő ne-jétől, a ki is a bécsi zenede képezdét kitűnő sikerrel végezte. Felvilágosítással szolgál — Angyal utca 364. ház szám alatt.

Egy tanárviselt ember teljes ellátásra ked-vező feltételek mellett ellátva 2 gymnasiumi tanulóval a folyó tanévben. Felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal.

Megsemmisítések. Kovacev Gruja ó-becsei lakos 1888. évi január hó 26-án 397/1888. sz. a. e. szol-gabirotság által, a következő leírásu u. m. egy 10 éves sötét szürke paripa, hátsó bal lába kesa, hátsó bal combján P bélyeggel ellátott lórol, melyet nyilvános árverésen vett, a járlat kiállítása végett bizonyítványt kapott, melyet folyó évi május hó 21-én egy tüzeset alkalmával elvesztett. Ó-Becse, 1889. aug. 10. Szbiró. — Orbán András a folyó 21-iki bajai országos vásár alkalmával Dautován f. évi július hó 20-án 775/1889. jegyzőkönyvi szám alatt egy 131 cm. magas, 4 éves sötét pej kanca, h. j. felül DOR bélyegű lováról 74961/1889. törvényha-tósági ellenőrzési számmal ellátott lövelélt pénzestárcá-jával együtt elvesztette. Baja, 1889. júl. 30. Szbiró.

Iskolai értesítés. A szegedi főgymnasiumban a beiratások az 1889—90-ik tanévre augusztus hó 29., 30. és 31-én, továbbá szeptember hó 1. és 2-án történ-nek. Minthogy a nagyméltóságú miniszterium rendelése értelmében egy-egy osztályba 60 tanulóval több föl nem vehető s a fölvételre a helybeliek előnyvel bírnak. Augusztus hó 29-én és 30-án délelőtt 8—12 óráig s délután 2¹/₂—5 óráig csak helybeliek iratkozhatnak be; augusztus 31-én 8—12 óráig s délután 3—5 óráig, to-vábbá szeptember hó 1. és 2-án délelőtt 8—12 óráig helybeliek és vidékiek. Valamint a helybeliek a vidékiek fölött, ugy azon vidékiek, kik már előbb is e tanintézet növendékei voltak, az újonnan jelentkezők fölött a föl-vételre elsőbbséggel bírnak. Megjegyeztetik, hogy az intézetnek eddig fönalott parhuzamos osztályai (3 első, 2 második, 2 harmadik, 2 negyedik) jövőre is fűntar-tatnak. Tandíj fejében a helybeliek 10 frt 80 krt, a vi-dékiek 15 frt 80 krt fizetnek. Ezen összeg felvénként két részletben előre fizetendő. A vidéki szülők beírás alkalmával kötelesek gyermekeik szállásadót bemutatni, hogy azoknak az igazgatóság a gondviselésükre bízott tanulóokra vonatkozó utasításokat megadhassa. Szegeden, 1889. augusztus hó 22-én. Magyar Gábor, főgymnasiumi igazgató.

Műkedvelői előadás. Palánkán e hó 15-én tartott Fellner Irma operánövendék javára egy mű-kedvelői előadás. A szereplők mind jól adták szerepei-keket, s az anyagi siker is megfelelő volt, az újdéki kisasszonyok (Zuberth Malvin és Klevetay Cölestin) minden tekintetben hódítottak.

Lopott tárgyak. Folyó évi június hó 30-án éjjel 12 óra tájban Szabó Erzsébet f. szent-iváni lakos zártalan szobájából 1 drb dunyhát, értéke 4 frt és 1 drb vánkost értéke 2 frt, az összes kár 6 frt, továbbá ugyan-oda való lakos Molnár János kárára 1 drb dunyha ér-téke 25 frt és 2 drb vánkost 14 frt, az összes kár 39 frt, ismeretlen módon ellopott. Baja, 1889. augusztus 3. Szbiró. — Folyó évi augusztus hó 2-ról 3-ra menő éjjelen Becker Tamás csataaljai lakos tulajdonát képező két darab svájci faju ökör, kaszállójáról ismeretlen tet-tesek által eltulajdonított jelenen: egy vörnyeges ökör jobb füle hátul jegyes, egy szöke ökör, jobb füle hátul jegyes. Baja, 1889. aug. 5. Szbiró. — Folyó hó 12-től 13-ra járó éjjelen Stupavszky Pál glozsnai lakostól egy drb 5 éves jegytelen h. j. GL bélyeggel ellátott fe-keke kanca és Frank György szintén glozsnai lakostól egy drb 158 cm. magas 2 éves jegytelen, h. j. GL bé-lyeggel ellátott pejszörű kanca ism. tettesek által ello-pott. Újvidék, 1889. augusztus 15. Szbiró.

Himen. Kovács Béla zentai kir. aljárásbíró f. hó 24-én esküdött örök hűséget Boros Szeréna kisasz-szonynak, özv. Márton Istvánné birtokosnő unokájának M. Sályában.

Táncmulatság. A torzai ifjúság a paksi tűz-károsultak javára f. hó 22-én kitünően sikerült táncfé-zerkét rendezett. A környékről mint mindig, ugy most is nagy számmal jelentek meg a táncolni vágyó hölgyek és urak. A táncnak csak a hajnali órákban szakadt vége.

Értesítés. A zombori középkereskedelmi iskolá-ban az 1889-90. tanévre a beiratások augusztus hó 29., 30., és 31-én eszközöltetnek. Ugyanekkor fognak a felvételi és javító vizsgálatok is megtartatni. A középkereskedelmi iskola első osztályába oly tanulók vétetnek fel, kik a gymnasium, real, vagy polgári iskola négy osztályát si-kerrel végezték el, vagy pedig azok, akik legalább 14 évesek s az említett iskolák négy első osztályában elő-adott tananyagból jó eredménnyel tesznek felvételi vizs-gálatot. Intézetünket a magas miniszterium — szervezési

szabályzatát jóváhagyván — nyilvánossági joggal ruházta fel s így a zombori középkereskedelmi iskola egyenlő rangu a főgymnasium- vagy főreáliskolával és formális kvalifikáció tekintetében ugyanazon kedvezményekben részesül, mint bármely felsőbb kereskedelmi iskola, fő-gymnasium, vagy főreáliskola. (Pl. az egy évi önkén-tességi jog.) Intézetünk bármely kereskedelmi akadémiával is egy rangot foglal el; a tanterv, a feldolgozandó tananyag s az osztályok száma is egy és ugyanaz; eltérés csak a címzésben van, a mely remélhetőleg szintén már a legközelebbi években meg-szűnik. Az 1889-90. tanévben megnyílik a 2. osztály s az utána való tanévben az intézet legmagasabb osztálya, a 3-ik, a melynek tanulói a közoktatás- és kereskedelem-ügyi miniszterek biztosai jelenlétében tesznek érettségi vizsgálatot. Az érettségi tett ifjak a szoros értelemben vett kereskedelmi pályán kívül — a köztisztviselők minősítéséről szóló 1883. évi I. törvény cikk értelmében alkalmazást nyerhetnek a következő életpá-lyáknál: a) a posta szaknál (14. §.) mint posta-fő-tiszt, tiszt és gyakornoki tisztviselő; b) pénztári szak-nál (18. §.) mint központi állampénztári és adóhivatali tisztviselő, köztörvényhatósági pénztárnok, állampénztárnok, ellenőr, könyvvezető, gyámi pénztárnok; államhivatali pénztárnok és ellenőr; c) kezelési szaknál (22. §.) mint dohánybevéltési felügyelő, dohányárudai, raktári, lottó igazgatósági hivatalnok; d) zálogházaknál (22. §.) mint zálogházi igazgató, ellenőr, könyvelő, pénztárnok, ellen-őrzési számtiszt; e) a közmunka- és közlekedési minisz-terium 1881. évi 16,506. sz. a. kelt határozata alapján lehetnek vasúti hivatalnokok is; f) felvétetnek a tisztí tanfolyamokba; g) továbbá felsőbb kereskedelmi iskola tanári pályára is léphetnek. A helybeli tanulók tandíja 12 frt, a vidékieké 20 frt, mely előleges félévi részle-tekben is lefizethető. Ezenkívül fizetendő: felvételi díj fejében egyszer-mindenkorra 2 frt, ifjúsági könyvtárra 1 frt s értesítőre 50 kr. Szegénysorsu, jeles előmenetelt tett tanulók tandíjmentességben részesülnek. Minden egyébre nézve az igazgatóság írásbeli, vagy szóbeli megkeresésre készséggel ad felvilágosítást s szivesen ajánl vidéki szülőknek tisztességes családokat, melyek tanulókat teljes ellátásra elfogadnak. A helyek megvá-logatásánál kiváló gondot fordít az igazgatóság arra is, hogy a fiúk a helyben divó magyar, német és szerb-dalmata nyelveket — otthoni társalgás útján is — köny-nyebben elsajátíthassák. Az igazgatóság.

Táncmulatság. Palánkán e hó 20-án a tűzoltó-egylet rendezett mulatságot egy új tűzi feskendő beszerzésére, s a mulatságok közül, hir szerint ez legjob-ban sikerült, mert sokan is, hozzá meg igen vigak voltak.

Kifogott hulla. E hó 12-én a délutáni órák-ban egy a pór osztályhoz tartozó 12—16 évesnek látszó szöke haju ju hullája fogatott ki a martonosi tisztából, különös ismertető jelei, hogy jobb lába hüvelyk ujjá seb folytán be volt kötve, ruházata hiányzott s csak egy kis kék kötény volt eleje kötve. Zenta, 1889. aug. 15. Szolgabíró.

A vízbe fult. Böresök János adai földművesis-kolai tanuló, f. hó 20-án d. u. 3 órakor a Tiszára ment fürödni, a hol is rövid idő múlva lelte halálát, hulláját esti 6 órakor kifogták.

Járványszerű közegészség. Hogy jelégem értelmét megmagyarázzam, közüdmásra óhajtom hozni azon esetet, hogy 3400 lelket számláló községünkben folyó évi június hó 22-ike óta egyetlen egy halálozási eset sem fordult elő. Bizonyára kérdés merre fogja a t. ol-vasó, mi lehet az oka e kitaró egészségi viszonyoknak most, a mikor minden, a hová tekintünk, a betegség csiráját hordja magában? A rejtélynek látszó esemény megvilágítására megjegyzem, hogy községi orvosunk az utolsó halálozást követő napokban a községből szabad-ságra távozott el s az idő óta orvos nélkül állunk s csak ma vettük hazaindulásának — s nyomban rá egy leányka elhalálozásának híret; denike minden okozatnak megvan a maga oka. Doroszló, 1889. augusztus 25. X

Hymen. Tiszakálmánfalván Weninger Ferenc Péter adóvégrehajtó, eljegyezte özv. Korossy Lujza urnó kedves leányát, Mariskát.

Megdöbentő hír. Bács-Bodrogh megye és Zombor város néhány nagy tekintélyű családát súlyos csapás ért. Fernbach Antal ternerini ügybirtokos f. hó 24-én virradóra nejt agyonlőtte, azután maga ellen fordította a fegyvert, hogy magát is kivégezze, de a töltés azonban csak vállát horzsolta: erre ő nyakát akarta elmeteszni, ejtett is magán jó nagy sebet; de azzal sem érte el célját. Ekkor egy nagy kést vett elő, azt a szíve tájékára tartotta s azzal a falnak rohant, a kés mélyen behatolt, de nemesebb részeket nem sértett. Fernbach súlyos sebeket ejtett magán, és így azonnali gyógykezelés alá vétetett. A szerencsétlenül járt nőt fel-boncolják s holttestét Apatinba, a családi sírboltba szá-llítják. Az életlőt megválni és a jobb világba elköltözni vágyó férj ezen szörnyű esekeményét hihetőleg el me-z a v a r b a n követte el.

Diszvacsona. Jankovácra folyó hó 20-án, a csinosan felépített új városházánk ünnepélyes felszentelése és átvétele emlékére diszvacsona rendeztetett 80 teremre. Az összes tisztviselő s képviselőtestület nagy számának ünnepies jövedvét emelte az a ritkaemlékü szerencse, hogy ft. Úrge Ignác chinai hittérítő — a ft. plébános és a községnek volt kedves vendége — is részt vett a bau-kebben. Az első felköszöntőben Lehoczki bíró éltette a királyt, azután ft. Boromiza plébános megyénknek érdemekben kitűnő főispánját, Úrge hittérítő községünk lakosságát s ft. Boromizát, Nagy József Úrgét, Kis Já-nos az összes polgárságot, Madzinyi A. a képviselőtes-tületet s az előjáróságot, Klanszky Ferenc a tanítótestüle-tet, dr. Holländer az alispánt s a kerületi főszolgabíró, Almási ft. Úrgét, Sabjányi Boromizát s dr. Holländer, Zámbo a róm. kath. iskolaszék tagját, Schlachter a ren-dező bizottságot stb. A határtalan jövedvől tanuskodják a felsorolt pohárköszöntők sokasága.

Táncfűzerke. Herczenberger Sándor táncmeste-rünk szeptember hó 1-én (vasárnap) tartja szűnidei tánc-tanítási cyclusának befejező fűzerkéjét. Belépőjegy fér-fiaknak 50 kr, nőknek 30 kr. Kezdeté 8 vége 2 órakor.

O-Kanizsáról írják: Oly hosszú idő után, midőn az uborka szezon, a növényt elhervasztó melegség — mely az ember agyában is kiüli a józan, okos gon-dolatokat — már-már elmulik s midőn a nagy esemé-nyek provokálnak, hogy tollat ragadjak, a tek. szer-kesztő ur engedelmével, ismét bátorkodom az ó-kanizsai eseményekről s azok mikénti állásáról egyetmást elmon-dani... Hogy mennyire szükséges minden községben

a tűzoltó egyesület felállítását, azt minden józan gondolkodású ember könnyen beláthatja; tudta ezt O-Kanizsa községének elöljárósága már évek, helyesebben mondva évtizedekkel előbb s 1878. évben ki is mondotta egy ily egyesület megalakításának szükségességét, azonban az akkori viszonyok ezt a valóságban is keresztül vinni lehetetlenné tették, minthogy hiányzott a 3 legszükségesebb dolog a pénz, a pénz és... Azóta évenként felvetették az eszmét; így e becses lapok hasábjain is felszólították az igének megtestesítésére az elöljáróság, de hasonló okokból ad acta tetették. S midőn már azt hittük, hogy így menend ez végnélkül vagy mig az egész község hamuvá égve nem hirdeti a határozatok és azok végbevitelére közli különbséget, kellemesen csalódva halljuk és tapasztaljuk, hogy találkozik egy férfi, ki kész egy ilyen nemes, az emberiség vagyonának megmentése céljából alakítandó egyesület anyagilag is segíteni. S miután a legszükségesebb körökben érdekeltséget keltett az eszme, az elöljárósággal egyetemben s annak meghívására f. é. pünkösd napján tartott alakuló közgyűlésen kimondatott az egyesület valóságos megalakulása, mintegy 150 tagnak megjelenése s önkéntes tűzoltóul ajánlkozása folytán. Ami még akkor nagyon is illuzórius vala, mert az már O-Kanizsán megszokott dolog miként az: „ó-kanizsai polgári dalkör“, „az ó-kanizsai műkedvelők társulata“, „az ó-kanizsai koreoszló-egylet“, „az ó-kanizsai tanító egyesület“ stb. stb. csufos megszólítás vagy névleg léte által sajnosan tapasztaltatott, az itt megszünt azzá lenni. Tóth József földbírtokos ur, a bacsiszavidéki ármentesítő-társulat elnöke, az egyesület főparancsnoka 300 frt, O-Kanizsa községének képviselőtestülete 500 frt, s az alapító és pártoló tagok is jelentékeny összeggel járultak a szükségletek fedezésére s az egyesület manapság már tökéletesen szervezve s felszerelve van, már ki is állta a szó szoros értelmében tűzpróbát, midőn Szármási János magánzó kazalban levő gabonája éjnek idején kigyulladt s ama hosszú kazalnak több mint fele megmentetett a rögtön a vész színhelyén termelt tűzoltók által, kiket a főparancsnok maga vezényelt bámulatos jártassággal. Szent István napján, dicső I. királyunk emlékeztetének ünnepe kivonult az egész fél század, fényes ruha-s még fényesebb esküben az isteni tiszteltre, a mi valójában nagyszerűen emelte az ünnepe fényét. Hogy még emlékeztetés legyen a nap, még egy ritka látványosságnak voltunk tanúi. Ugyanis esti 8 órakor a tűzoltó egyesület, megalakítójának Tóth József főparancsnok urnak, O-Kanizsa jelenlegi legnagyobb fiának, a hála- tisztelet- s nagyrabecsülés adóját leróván, az alparancsnok Mihály Sándor községi jegyző ur vezetésével alatt fátylas zenét adott, képzelhető hogy több ezer ember csatlakozott a menethez. Mihály Sándor alparancsnok ékes szavakkal üdvözlé a népszerű férfiut, ki is meghatóttan köszönte meg az ovációt. Nem várt — ugymond — egyáltalán elismerést, mert amit tesz a közügy érdekében, azt mind utó gondolat nélkül teszi, de azért a kitértést köszöni, azt soha sem fogja elfelejteni, s még inkább el fog követni mindent, hogy szeretett hazájának s községének javára s felvirágoztatására közreműködjen. Ezek után amaz óhajának adott kifejezést, hogy az ó-kanizsai önkéntes tűzoltó-egyesület minél inkább fejlesztesse meg nemes hivatásának s szilárdon álljon fenn az idők végig. Végre eltette O-Kanizsa közönségét. A szünni nem akaró lelkes éljenzések lecsillapultával a zenekar rázendítette a Hymnust s disztakarodó után a nagy közönség emelkedett hangulatban oszlott szét. L. I.

A t. szülők figyelmébe! Az iskolai év jövő szeptember hó 2-án fél nyolc órakor tartandó ünnepélyes „Veni Sancte“ után fogván kezdetét venni, van szerencsém a zombori róm. kath. iskolaszék által augusztus 19-én tartott gyűlésből köztudomásra hozni a következő megállapodásokat:

a) Beiratkozás. A zomborvárosi róm. kath. mindkét nemű népiskolában — ugy a központi leányiskola VII. és VIII. osztályában — a tanulók felvétele a jövő iskolai évre augusztus hó 29., 30., 31. napjain reggeli 8 órától 12-ig történik, mely alkalommal minden tanuló szülőjével, vagy annak helyettesével tartozik megjelenni azon osztály helyiségében, melybe rendszerint beirandó lesz. — Az első osztályba csak oly tanulók vétetnek fel, kik 6-ik életévüket már betöltötték; miért is szükséges, hogy e körülményt az illető tanító előtt szüléti bizonyítvánnyal igazolják. (Ez igazolványok a lelkesi hivatal által aug. 29., 30. és 31. napjain a délelőtti órákban díjtalanul állíttatnak ki. A beiratások az iskola-igazgató felügyelete alatt és ellenőrzése mellett eszközöltetnek.)

A központi fiú- és leányiskolába a belvárosi, felsővárosi és cservenkai, ugy a szelencsei városrészből a sztapári ut végéig a „Tigris“ vendéglőn túl egész a Csíhás polgármester ur házáig, azután a felér galamb koreoszló és polgári kaszinóig és ezen soroktól az apatini ut baloldalán levő sorházakban, végül az Apolló, Árpád, galamb, barát, madár, liszt- és kalap-utcákban lakó első és második osztályú, továbbá a 3-ik osztálytól kezdve a város bármely részében lakó tanköteles róm. kath. és helvét vagy evangélikus vallású tanulók feltétlenül; — más vallásfelekezeti helybeli, vagy általában vidéki tanköteles gyermekek pedig csak azon esetre vehetők fel, ha azt az egyes osztályok térszámára megengedi. A szelencsei városrész fennjelzett utcáinak kivételével minden egyéb ottani 1. és 2. osztályú tanköteles a szelencsei iskolába, a bánáti városrészben lakók pedig a bánáti osztályokban lesznek felvéve.

b) Tandíj. Az összes népiskolákban (ide értve az apácák vezetése alatti két felső leányosztályt is) azon róm. kath. és protestáns gyermekekre nézve, kiknek szülői, vagy ezek nem létében gyámjai állandóan, vagy hivatalos állásuknál fogva bár ideiglenesen is e város területén laknak és személyes kereseti adójukat Zomborban fizetik, vagy a közös hadsereg, honvédség és csendőrség tényleges, illetve nyugdíjas állományához tartoznak, az oktatás ingyenes; ellenben a vidékiek, tekintet nélkül a vallásra, vagy a helybeli görög keleti és mőzesvallású tanulók után egyenként 10 frtnyi évi tandíj — és pedig szept. 1-én és febr. 1-én öt-öt frtnyi előleges részletben — fizetendő a kath. iskolaszéki pénztárnok kezébe, kinek nyugtája azután az illető tanítónál bemutatandó lesz.

c) Óvoda. Az apácák vezetése alatt levő kisdé-óvodába a rendelkezésre álló két óvodai terem nagyságához képest első sorban az 5 éves, azután a 4 éves, végre a 3 éves róm. kath. helybeli mindkét nembeli gyermekek vétetnek fel, szintén az iskola-igazgatónak felügyelete és ellenőrzése mellett; más vallású vagy vi-

déki gyermekek pedig csak azon esetre, ha ezt a két tanterem nagysága megengedi.

A kisdéóvodába jár minden gyermek után havonként előre 1 frtnyi díj fizetendő az óvoda vezetőjénél, ki azt összegezve, az iskolapénztár kezelőjének nyugta mellett beszállítja. Azon gyermekek, kik után az óvodadíj évközben előre le nem fizetett, az óvodából azonnal haza küldendők.

Ezer óvodai díj alól felmentetik azon 30 szegény gyermek, kiknek az egyházvédelmség a zombori magyar jótékony nőegylet kérelmére ingyenhelyet engedélyezett. Ezek szülői szegénységüket a városi tanács által kiállított szegénységi bizonyítvánnyal tartoznak igazolni s e gyermekek közül is előbb az 5 éves, azután a 4 éves és végre a 3 éves r. kath. mindkét nembeli gyermekek fognak a jelentkezési sorrend szerint felvétetni. — F e j é r Gyula s. k., apát-plébános, igazgató.

Feketehegyen szeptember 1-én csendőrség fog felállítani.

Bajmokon f. hó 20-án este 9 órakor Hoffmann József ottani polgár két asztal gabonája és a mellettük levő cséplő gép ismeretlen okból kigyulladt és elharmadt. Mind biztosítva volt.

Hirdetmény. Zombor szab. kir. város tanácsa részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a folyó évben működött adókövető bizottság által megállapított III-ik oszt. ker. adó és 1889. évre megállapított nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek üzleti adója ellen Bács-Bodrogh megye, Zombor, Szabadka, Újvidék és Baja szab. kir. városok területéről beérkezett II-od fokú felebbezések elbírálására hivatott egyenes adófel-számolási bizottság működését f. évi augusztus hó 5-én megkezdve, vasár- és ünnepnapokat kivéve, naponként d. e. 8—12 óráig Zomborban, a megye székházban (új épület, balszárny, II. emelet 1-ső ajtószám) fogja ülésit tartani és a megállapított sorrend szerint első sorban a szabadkai, azután bajai, palánkai, ó-becsei, zentai, kulai, újvidéki és zombori kir. adóhivatali kerületből beérkezett felebbezések főgnak folytatólagosan tárgyalás alá vétetni. Miről az adózók azzal értesítetnek, hogy az adókövető bizottság által megállapított adóra vonatkozó észrevételeit a fenti határidő alatt az adófel-számolási bizottságnál előterjesztheti. Zomborban, 1889. augusztus hó 8-án. Dr. Csíhás Benő, polgármester.

Nyomozás. Pollák Sámuel feketehegyi ugynevezett uradalmi földek kezelésével megbízott ispán 1000—1200 frt bérösszeg felvétele után tartózkodási helyéről eltűnt. Személyleírása: született Omorovicán, lak-helye Feketehegy, állapota nős, születési éve 1849., val-lása izr., termete közép, arca hosszás, szemei sárgák, szemöldöke barna, orra rendes, szája rendes, haja barna, fogai épek, szakállá fekete kőrszakál, kül. ism. jele nincs. Topolya 1889. augusztus 15. Szibó.

Hirdetmény. Zombor szab. kir. város gazdasági küldöttsége által ezennel közhírré tétetik, miszerint a városi szolgaszemélyzet és rendőrök részére szükséges, 3334 frt 90 krral előirányzott ruhaneműk és szerelvények beszerzése iránt az árlejtés f. évi szeptember hó 11-én délelőtt 10 órakor a városháza nagytermében fog megtartatni. A feltételek és minták a hivatalos órák alatt megtekintethők. Zombor, 1889. évi augusztus hó 21-én. Vukicsévits Péter, tanácsnok.

Tanító-egyleti gyűlés. Topolyán f. hó 22-én a bacsiszavidéki tanító-egylet gyűlése egészen jól telt ki, noha a tagok jó része távol tartotta magát, mert hát a magyarországi szakembereknek az a tulajdonságuk, hogy éppen saját szakmájukat látszanak legkevésbére becsülni. De nem mind ilyenek a szakemberek, mert lám ezen tanító-egylet tagjainak java megjelent a gyűlésre és érdekesen tanácskozott.

Megtisztelte jelenlétével a gyűlést Malonyai járás-bíró ur, Radimetzky jegyző ur s több iskolaszéki tag is, kik szép érdeklődéssel hallgatták végig a felolvasásokat és hozzászólásokat.

Szulik József elnök buzditólag szólott megnyitó beszédében és saját példáját is buzditásképen állította a tagok elé. Neki is némi önmegtadadásba került — mondá — az egyesület ügyeivel való foglalkozás, főleg mióta egészsége meggyengült; de nem vonja el magát tőle, szeme előtt tartva a nagy tanférny, Pestalozzi János példáját, ki annyi buzgósággal szentelte magát a tanítás ügyének, és noha gyakorlati működése nem aratott megfelelő sikert, buzgóságával és az irataiban kifejtett elvekkel tiszteletre méltó példát hagyott hátra az utókorak.

Róla olvasható, hogy midőn 1814-ben a porosz király meglátogatta Neuschattel, Pestalozzi súlyos betegsége mellett is a király elé vezette magát, megköszönni azon kegyességét, melyet e fejedelem a nevelés és tanítás ügyét előmozdította. Többször elajult Pestalozzi az uton s midőn vezetője a visszatérésre nógatta, mindig azt felelte: „Ha a király előtt való megjelenésem által csak egyetlen gyermek részére is jobb nevelést és oktatást eszközölök ki, fáradságom bőségesen meg lesz jutalmazva.“

En, t. uraim! — folytatá az elnök — nem egyszer láttam tanítók részéről bizonyos hidegséget a tanító-egylet ügyei irányában; ha tehát az én igénytelen-ségem, kit t. i. kevesebb tekintet köt a tanító-egylet-hez, mint magukat a tanító urakat; ha mondom, az én igénytelenségem példája csak egyetlenegy tanítóban is melegebb érdeklődést támaszt az egyesület irányában, már ebben is bő jutalmat látám bár csekély, de mégis némi önmegtadással járó fáradságonak; mert szentül hiszem, hogy az egyesület ügyeiben való tevékeny részvét neveli a buzgóságot, fokozza a szakképzettségét, mellyel azután a tanító még inkább javára lesz a gondjaira bízott gyermekeknek.

Hiszen ha a tanító-egyleteknek semmi egyéb cél-jok és hasznuk nem volna is, csak az, hogy benne a tanítók évenként egyszer választmányi gyűlésre, másszor közgyűlésre összejöjjenek, hogy a hivatásukhoz tartozó dolgokról értekezzenek, már ezzel is megérdemlik a méltányoló részvétet, mert igaz, a mit a hírneves Kellner Lőrinc mond: „Amely tanító nem szeretnek hivatásuk-ról beszélni, akik kerülnek a szakavatott férfakkal való találkozást, hogy kénytelen-kelletlen alkalmok ne akad-jon a szakmájokról való beszélgetésre: az ilyen tanítók olyanok a tanítók közt, mint a lódoctorok az orvosok közt.“

Örömmel szolgál, hogy e kemény hangzású szavakat bátran idézhetem közgyűlésünkön, mert noha lehet talán egyetlenük területén egy-két lódoctorhoz hasonlítható tanító, de ezek bizonyára nincsenek itt, ellen-kezőleg túlnyomó azon kiválóan derék tanférfiak száma,

kik minden alkalmat felhasználnak buzgóságot és szak-értelmük fokozására s akik e célból az egyesületet is szívesen felkarolják.

E fölötti örömemnek kifejezést adva, az tiltést megnyitom.

Erre Szűszner Ferenc jegyző felolvasta a mult nagygyűlés jegyzőkönyvét, mely részletesen tüntette föl azon ülés tárgyait és ezek fejtegetéseit s a rágós vonatkozó hozzászólásokat.

Majd Dreisziger Ferenc adai tanító értekezett a költemények tárgyalásáról a népiskolában; Apró Sándor topolyai tanító a tanítói tekintélyről, Fábás József a gyermekjátékok fontosságáról. Mind igen érdekes dolgozatok voltak, s a szerzőknek többek hozzászólása után elismerés szavaztatott.

Volf Antal pénztárnok előtintette a pénztár állapotát, s panasszal említette a hátralékokat. Határozatba ment, hogy, a négy alapító tag fölkérendő az aláírt összeg kamatainak beküldésére, s a tökelefizetésére vagy kötvénnyel biztosítására. A tagok jó része aztán fizetett is tagdíjat, de egy rész ismét visszahuzta magát, pedig az egyesület nemes célja nagyon megérdemli a kis áldozatot, mely az évi 1 frt befizetésével jár, annál is inkább, mert már nem egy megszorult tanítót és özvegy tanítónét is meglehetősen összegességekkel segített. Hanem hát az a bugyelláris könnyen nyílik sörre, borra, szivarra, cigányra, nehezen nyílik valamely nemesebb célra! De ezért a megjegyzésért ne a jóízűtök piruljanak, hanem az adósok.

Az alelnök lemondása folytán Matoss János sz-tamási plébános választatott egyhangulag alelnökké, ki csak épen az idén hiányzott a gyűlésről, máskor mindig buzgón megjelenik, a pap urak közül csak Blázek Lajos földvári plébános adta jelét megjelenésével az egyesület iránti érdeklődésének és ugy Balassy Endre t. kanonok ur tudatta sajnálattal akadályoztatását. Ekként egyház és leánya képviselői keveset vehetnek egymás szemére.

Az ebéden résztvettek Vince ügyvéd ur, Sulyk járásbírói ígató ur és a szolgabíró ur, később megjelent a járásbíró ur és a jegyző ur is, kiknek szives érdeklődéséért az elnök mondott köszönetet, az elnökre Reichheld káplán ur és Drozdik tanító ur mondtak lelkes felkészítőt. Athanaczkovits borkereskedő ur is a társas ebédhezült s két pintes finom borral becsülte meg a tanügyet. A topolyai cigányok sem maradtak el, ki-mutatták, mint lelkeseknek a tanügyért s mint tudják lelkesíteni is a tanügy komoly bajnokait.

Hát ha ennyi szellemi és anyagi előnyért nem érdemes egy évben egyszer két-három órát kocsizni, akkor igazán az egyesület okosabb és derekabb tagjai maradnának otthon; de mivel ezek jelentek meg, ez annak jele, hogy igen is érdemes. Aki nem hiszi, jövőre győződjék meg róla! Buzgó János.

Naptár. Augusztus.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
27 Kedd	Kalaz. József	Gebhard	15 N. b. Assz.
28 Szer.	Agoston	Agoston	16 Diomid
29 Csüt.	János lefej.	János fej.	17 Myron
30 Pént.	Róza szüz	Róza	18 Flórián

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS

Helyettesíti:

Laptulajdonos és kiadó: BITTERMANN NÁNDOR.

NYILTTÉR. *) Hálanyilatkozat.

Boldogult férjem Knefely F. Károly, kit a kérelhetlen halál oly korán szőlított el, — egy évvel ezelőtt biztosította magát a bécsi élet- és járadék-biztosító-intézetnél 5000 frtra, és dacára annak, hogy ily rövid idővel ezelőtt kötetett meg életbiztosítása, nevezett **intézet engem teljesen kiegyenlített**, előkézeny és gyors eljárása által pedig annyira lekötelezett, hogy multhatlan kötelességemnek tartom hálás elismerésemnek nyilvánosan kifejezést adni és a **bécsi élet- és járadék-biztosító-intézetet minden nemesen gondolkodó családfőnek legmelegebben ajánlani.**

Cservenkán, 1889. május havában.

Özv. Knefely Karolyné,
szül. Schaffer Paulina.

Zombori főügynökség: Mayer és Thum ke-reskedő cégnél, Tárcazy Mór-féle házban. 5—4

*) Az e rovatban közöltéért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

HIRDETÉSEK.

Cégváltoztatás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudatni, miszerint a három év óta Zomborban fennállott

díszmű-, norinbergi és rövidáru-kereskedés

Stein és Engel társas cégtől Engel Mór ur bé-kés uton kilépett és fentnevezett üzletet, minden tartozásokkal és követelésekkel átvettem, melyet törvényszékiileg bejegyzett **Stein Jakab** cég alatt tovább folytatom. Amidőn ezt a n. é. közönség b. tudomására adom, kérem továbbá is b. támogatását és maradtam tisztelettel

Stein Jakab,
ezelőtt Stein és Engel.

Árverési hirdetemény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a tek. zombori kir. járásbíróság 5288/1889. számú végzése által Lefkovits és Kary budapesti cég javára Berger L. zombori lakos ellen 120 frt 04 kr tőke, ennek 1889. évi március havától számítandó 6% adatai és eddig összesen 29 frt 15 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le és felülfoglalt 408 frt 90 kr-ra becsült női divatárak, bolti állványok és butorokból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az 5668/1889. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Zomborban alperesnöi üzletében leendő eszközzésére 1889. évi szeptember hó 3. napjának d. u. 2 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban, 1889. évi augusztus hó 22-én.

Cservenka Lajos,
kir. bir. végrehajtó.

4283. szám.

k. ig. 1889.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye Járak községében megüresült községi irnoki állomásra ezennel pályázat nyitattik, s választási határidőül **f. évi szeptember hó 7-ik napjának reggeli 9 órája** kitűztetik.

Miről a pályázni kívánók oly felhívással értesítettek, hogy a szabályszerűen felszerelendő kérvényüket a választást megelőző napig ezen szolgabírósnál nyújtsák be.

Ezen állással 300 frt évi fizetés, s ha a végrehajtási teendőkkel az előjárók által megbízatik, ezért külön 180 frt fizetés jár.

Kelt Ujvidéken, 1889. évi augusztus hó 17-én.

Kolozsváry Sándor,
főszolgabíró.

3-3

Hirdetemény.

Alulírott, mint zárgondnok, a zombori kir. törvényszék telekkönyvi hatóságának 661/1889. számú végzése alapján ezennel közhírré teszem, miszerint a zombori 213. sz. tjkvben foglalt, Zomborban az apatini utcában 8. ö. i. sz. alatt levő, 6 szoba, beüvegezett széles folyosó és a szükséges mellékhelyiségekből álló kényelmes lakházat folyó 1889. évi november hó 1-én kezdődő bérletre, az ugyanazon házban levő egy emeletes gabonarakartát pedig azonnali használatra bérbeadom.

Zomborban, 1889. augusztus hó 13-án.

Lippert Ferenc,
ügyvéd.

3-3

122. sz.

tkvi 1889.

Árverési hirdetemény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Linder József bogojevai lakos végrehajtható Pető József bogojevai lakos végrehajtást szenvedő elleni 37 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (a zombori kir. járásbíróság) területén lévő s Bogojeván fekvő, a bogojevai 114. sz. tjkvben foglalt és alperes Pető József és neje szül. Tóbiás Mária bogojevai lakos nevében álló 479., 605., 666., 755. és 1115. hr. sz. birtokrészeket fele részére 696 frt 50 krban és 2555 a hr. sz. birtok fele részére 21 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889. évi október hó 30-ik napján délelőtti 10 órakor Bogojeva községében tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 69 frt 15 krt és 2 frt 10 krt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átsegélyeztetni.

Kelt Zomborban, 1889. évi augusztus hó 10-én.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Üzleteladás.

Bács-Bodrogh megye Ó-Kanizsa községében hosszabb idő óta és legjobb hírből fennálló

kézmű-, divatár-, konfekció és rövidáru-üzletem, számos és intelligens vevőkörrel, élénk forgalmu helyen, beállott családi viszonyok miatt előnyös feltételek mellett eladó, vagy esetleg részletfizetés mellett átadandó.

Venni szándékozók, kik nyole vagy tizezer forinttal rendelkeznek, a közelebbi feltételeket alulírottól megtudhatják.

Scheer Bernát,
Ó-Kanizsa.

3-1

Iskolai tankönyvek.

Az 1889-iki tanév kezdetével, felhívom a t. szülők becses figyelmét

könyv-, zenemű- és papirkereskedésemre,

hol mindennemű iskolai tankönyvek, író- és rajzszerkesztéses áron kaphatók.

Ugyszintén becses figyelmükbe ajánlom

könyvkötészetemet,

hol tan- és egyéb könyvek erős és szép bekötését elvállalom.

Magamat b. pártfogásukba ajánlván, maradok kiváló tisztelettel

KOLLÁR JÓZSEF,
könyvkereskedő,
Zombor, főutca, Szemző Gyula ur házában.

Könyvkötészet.

Árverési hirdetemény.

A kulai gör. keleti hitközség részéről ezenel közhírré tétetik, miszerint a gör. kel. templomnak szemközti lévő újonan épült háza, mely áll 3 szoba, 1 konyha, 1 tágas bolti helyiség, 1 raktár, éléskamra és pincéből, **folyó évi szeptember hó 15-én délutáni 3 órakor** a gör. kel. iskolahelyiségben nyilvános árverés útján több évre hasznóberbe adni fog. — Feltételek alulírottánál bármikor betekinthetők.

Kulán, 1889. évi augusztus hó 14-én.

3-3

Popovity István,
hitközségi jegyző.

Házeladás.

Zomborban, a szivaci úton, 527. sz. alatt levő, alulírott saját tulajdonát képező, 22 öl hosszú cserepes és 15 öl hosszú nádas **korcsma-épület**, 400 □ öl területű udvarral együtt, szabadkézből azonnal eladó.

Bővebb felvilágosítással szolgál

VENCZEL ANTAL,
tulajdonos.

3-3

4588. szám.

kig. 1889.

Hirdetemény.

Rigyica községben építendő iskola építésének versenytárgyalás útjánai biztosítására ezennel pályázat nyitattik s az árlejtés **f. évi szeptember hó 12-ének délelőtti 10 órájára Rigyica községéhez** kitűztetik.

Az árlejtés nyilvános és szóbeli ajánlásra történik, a versenyben résztvevők tartoznak azonban a tárgyalás megkezdése előtt a 2088 frt 61 kr kikiáltási árnak megfelelő 10% bánatpénzt az árverést tartó tisztviselő kezéhez készpénzben, avagy óvadékképes állampapírokban letenni.

Az építési terv és költségvetési előirányzat, valamint a feltételek, az árlejtés napjáig a bajai főszolgabíró hivatalos helyiségében, míg az árlejtés napján Rigyica községében betekinthetők.

A vállalkozók azon feltevésben bocsájtatnak a versenytárgyalásra, hogy a feltételeket és a tervet ismerik és így későbbi kifogásaik figyelembe vételét nem fognak.

Baján, 1889. évi augusztus hó 19-én.

Főszolgabíró ur szabadságon:

Lánczkor Antal,
szolgabíró.

3-1

929. szám.

1889.

Árverési hirdetemény.

Uj-Szivac község elüljárósága részéről ezenel közhírré tétetik, miszerint a község határát képező 4773 katasztrális holdnyi területen gyakorlandó vadászati jog 6 egymásután következő évre és pedig 1890. évi január hó 1-től 1895. évi december hó 31-ig, **folyó évi szeptember hó 1-én délután 3 órakor** a község tanács-termében nyilvános árverésen, illetve zárt írásbeli ajánlat útján a legtöbbet ígérőnek bérbe fog adni.

Az árverési feltételek a községjegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Uj-Szivacon, 1889. évi augusztus hó 14-én.

3-3

A községi elüljáróság.

859. szám.

1889.

Bajmok község elüljárósága.

Árlejtési hirdetemény.

Alulírott község elüljárói részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint az épített két iskola teremben szükséges padok beszerzése iránt **folyó évi szeptember hó 1-én** Bajmok község tanács-termében d. u. 3 órakor nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni.

Kikiáltási ár 350 forint.

A szükséges padok készítésére vonatkozó feltételek az elüljáróságnál megtekinthetők.

Vállalkozni szándékozók által az előirányzott összeg 10%-ának megfelelő bánatpénz készpénzben vagy óvadékképes értékpapírokban az árlejtés megkezdése előtt letendő.

Bajmokon, 1889. augusztus 20-án.

Budanovics,
jegyző.

Bagi Pál,
bíró.

Házeladás.

Zomborban, a felsővárosban, a **Rakus-utca 39. sz. alatt levő lakház**, melyben 4 szoba, 2 konyha, kamara, felszer, pince, tágas beüvegezett veranda s nagy kert van — nemes fajú szőlő és gyümölcsfákkal beültetve — kedvező feltételek mellett szabadkézből eladó. Bővebb felvilágosítást a fenti sz. a. házban a tulajdonosnál vagy e lapok kiadójánál nyerhetni.

Használt gymn. tankönyvekből nagy raktár.

SCHÖN ADOLF

könyv-, zenemű- és papirkereskedésében

készletben vannak az összes tanintézetekben előirt tankönyvek, írószerek és rajzeszközök.

Iskolatászkák bámulatos olcsó áron.

Iskolakönyvek olcsón és gyorsan köttetnek be. 2-1

Használt gymn. tankönyvekből nagy raktár.